

CUVÂNT LA BOTEZUL DOMNULUI

6 ianuarie 1980

PĂCATUL. Dragii mei. Sărbătorim în această zi Botezul Domnului. Am săvârșit acum sfânta slujbă a Sfințirii celei mari a apelor. Atât sfânta slujbă săvârșită de noi, cât și sărbătoarea de astăzi ne aduc aminte de un singur lucru. De care anume? De acela despre care voiesc să vă vorbesc acum.

Sfânta Scriptură ne spune că lumea văzută, făcută de Dumnezeu, a ieșit din mâna Făcătorului său curată, sfântă, desăvârșită. „Și a privit Dumnezeu toate câte făcuse. Și iată erau bune foarte” (Fac. 1, 53). Și erau așa pentru că toate erau făcute de Atotputernicia lui Dumnezeu, erau însuflețite de Duhul lui Dumnezeu și erau pecetluite cu binecuvântarea lui Dumnezeu. Curat și fără păcat era făcut și omul cel dintâi. Toate stihiele lumii îi erau supuse și-i slujeau, pentru ca întocmirea lui trupească, rânduită nemuririi, să nu se nimicească.

Dar a intrat în inima omului păcatul. Cu păcatul acesta, omul cel dintâi și-a pângărit și trupul. Pecetea acestui păcat s-a pus pe tot ce a venit în atingere cu omul, pe toate făpturile din jurul lui: lumea viețuitoarelor a ieșit de sub supunerea omului, iar stihiele au încetat să-l mai asculte. Pământul a început să rodească „spini și pălămidă” (Fac. 3, 18), iar munca omului a avut împotrivă anotimpuri secetoase. Aerul îmbâcsit de miasmele putreziciunilor și ale

altor materii, deseori a ajuns purtător de moarte pentru om, apa plină de necurătenii, deseori a adus pagubă vieții și sănătății omului.

Numai Dumnezeu cel Atotputernic mai putea să întoarcă pământului binecuvântarea dintru început, să curețe și să sfințească tot ce fusese pângărit de păcatul omului. Și iată, Fiul lui Dumnezeu, luând trup omenesc, s-a coborât pe pământ ca să osândească păcatul în trup, cum grăiește Apostolul (Rom. 8, 3). Curățind și sfințind firea noastră în Sine Însuși, prin ea a sfințit și toată făptura, De aceea s-a și afundat Domnul Iisus Hristos în Iordan, ca să sfințească firea apei și s-o facă izvor de sfințenie pentru om. De aceea la Botezul Domnului în Iordan, pare că se repetă minunile de la facerea lumii: cerurile s-au deschis, Duhul lui Dumnezeu s-a pogorât și a răsunat glasul lui Dumnezeu Tatăl (Mt. 3, 17; Mc. 1, 11; Lc. 3, 22).

Dar dacă apa s-a sfințit și s-a curățit, prin afundarea în ea a Mântuitorului Iisus Hristos, atunci de ce sfințirea aceasta a apei se face din nou în fiecare an de către Biserica Ortodoxă? Iată de ce: omul continuă să poarte în el înclinarea spre păcat, sămânța păcatului și, având voie liberă, poate să îngăduie acestei înclinări să se prefacă în păcat, iar prin păcatul său omul, ca și strămoșul dintru început, pângărește tot ce atinge. De aceea Domnul nostru Iisus Hristos a întemeiat Biserica Sa pe pământ ca ea, prin puterea Duhului Sfânt, și prin rugăciunile sfințiților slujitori, să fie mereu un izvor neîmpuținat de sfințire și de viață. Sfânta Biserică coboară harul lui Dumnezeu peste apa sfințită de ea și, stropind cu această apă toate lucrările de care se folosește omul în lumea aceasta și, adăpând chiar pe om din apa aceasta, ajută la curățirea și sfințirea tuturor.

În cartea noastră numită „Molitelnic” se cuprind molitve, rânduiele și rugăciuni de sfințire, prin stropire cu apă sfințită, a tot ce trebuie omului în viața lui pământească: rugăciune la temelia casei, la intrare în casă nouă, la săparea fântânii, rânduiala la

binecuvântarea ogorului înaintea semănatului, rugăciuni la sfințirea ariei, la aducerea de legume și de poame pârguite, la sfințirea oricărui lucru nou pe care și-l agonisește omul pentru nevoile sale și multe alte molitve.

Pentru aceea, Biserica noastră săvârșește la sărbătoarea Botezului Domnului, Sfințirea cea mare a apei, ca să dea înapoi apei curăția și sfințenia, însușiri pe care apa le avea în reпеjunile Iordanului, după afundarea în ele a Domnului nostru Iisus Hristos. Aceasta înseamnă că prin apa botezului ne curățim și ne sfințim și trupurile și sufletele noastre, înseamnă că această mare slujbă de sfințire a noastră se cuvine să ne aducă aminte de păcatul prin care ne întinăm pe noi înșine și tot ce ne înconjoară, și despre istoria noastră creștinească de a ne curăți de orice întinăciune a păcatului.

Dar despre ce ne aduce aminte sărbătoarea însăși a Botezului Domnului, fapta aceasta prea mărită astăzi de noi?

Domnul nostru Iisus Hristos a început, prin Botezul Său, lucrarea mântuirii oamenilor din păcat, marea lucrare a slujirii sale pământești pentru oameni ca, îndeplinind-o, prin Moartea, Învierea și Înălțarea la cer, să intre într-o mărire Sa cea mai dinainte de veci (In. 3, 13; 6, 62).

Prin pilda Sa iar, la sfârșitul șederii Sale pe pământ, și prin cuvântul Său (Mt. 28, 19), a așezat taina Botezului prin care și noi, ca printr-o poartă, intrăm pe calea vieții noastre pământești, a menirii noastre pământești. Prin Taina Botezului intrăm în familia fiilor Tatălui Ceresc și dobândim dreptul la moștenirea fericirii veșnice. Și deasupra noastră, în sfintele clipe ale Botezului, se deschid cerurile și Duhul Sfânt se coboară peste noi cu harul Său. Iar Dumnezeu Tatăl ne înfiază numărându-ne, din această sfântă clipă, printre fiii Săi.

Taina Botezului, pe care noi, creștinii ortodocși, am primit-o în pruncie, a spălat de pe sufletul nostru și acele urme ale păcatului strămoșesc, săvârșit de oamenii cei dintâi, cu care se naște fiecare om.

Cât de curați, cât de sfinți și fără păcat, eram fiecare dintre noi în zilele prunciei noastre! O, de-am fi păstrat această curăție, de am fi purtat această sfințenie pe tot drumul vieții noastre pământești. Dar n-am păstrat această curăție și această sfințenie.

Când merge un om printr-o mlaștină, se lipesc de haina lui pete și stropi de noroi, și cu cât îi e mai lung mersul pe pământ mlaștinos, cu atât mai mult i se murdărește haina. Asta se întâmplă și cu haina albă ca zăpada a sufletului nostru, cu care am ieșit din colimvitra (cristelnița) Sfântului Botez: la început păcatul se așază pe haina albă a sufletului în pete mici, dar mai apoi o acoperă cu straturi întregi. Când trecem prin tufe ghimpoase, haina ni se rupe, iar dacă trebuie să înfruntăm mereu același tufiș ghimpos în drumul nostre, atunci ne sfâșiem toată haina.

Tot așa, boldul păcatului și noroiul desfrânărilor și patimilor noastre, întinează și rup haina sufletului nostru. Ce s-ar alege de om, dacă n-ar avea mijloace să-și curețe și să-și dregă această haină sau s-o schimbe cu una nouă.

Dar Domnul nu ne-a lăsat nici în această împrejurare fără ajutorul Său dumnezeiesc. El a însărcinat Biserica Sa să ne împărtășească harul iertării pentru ca, prin acest har, împreună cu lacrimile pocăinței noastre, să ni se îmbrace sufletul în haină curată și nouă, așa cum era în zilele prunciei noastre.

Cât de minunat este acest mijloc! Sfinții părinți ai Bisericii noastre numesc pocăința botezul al doilea, sau scândura de izbăvire după sfărâmarea corabiei. Harul iertării întotdeauna, în fiecare biserică, în fiecare zi, ne așteaptă ca să se coboare în inima noastră care se căiește. Nu trebuie decât un singur lucru: ca pocăința noastră să nu fie numai din buze, ci să ia parte la ea întreaga noastră inimă, întreaga noastră ființă lăuntrică.

Cum trebuie să fie căința noastră pentru păcatele săvârșite? Când un copil bun, neviclean se simte vinovat cu ceva față

de părinții săi, el se grăbește să mărturisească tatălui sau mamei vinovăția și nu vorbește decât cu lacrimi amare. Și cu simțul rușinii. Aceasta este icoana pocăinței noastre amare, purcese din recunoașterea vinei noastre și rușinii pentru greșalele făptuite.

Aduceți-vă aminte de fiul risipitor, care n-a adus pocăință înfrântă numai înaintea tatălui ieșit întru întâmpinarea lui, ci chiar înainte de a porni pe cale către tatăl său, când abia încolțise gândul pocăinței, se frământa zicând: „Tată, greșit-am la cer și înaintea ta și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău” (Lc. 15, 21). Pocăința adusă de noi trebuie să înceapă în noi, îndată ce recunoaștem că am păcătuit înaintea lui Dumnezeu și a poruncilor Lui.

Noi știm de preacuviosul Efreim Sirul, marele pustnic din veacul al IV-lea care a urcat, prin ostenele sale, cele mai înalte trepte ale curăției și smereniei. Iată ce cuvinte, care ne-au fost păstrate de ucenicii săi, au izbucnit din inima acestui pustnic: „Într-o zi, deodată, mi-a răsărit în minte ziua cea grozavă a venirii lui Hristos, Toate oasele s-au cutremurat, spaima mi-a cuprins trupul și sufletul; de jalea inimii începui să plâng și, suspinând, ziceam: cum mă voi înfățișa în această zi grozavă eu, păcătosul? Mucenicii își vor arăta rănilor, pustnicilor virtuțile, dar eu cu ce altceva să arăt decât neîngrijirea și lenevia mea?” Iată cum trebuie să ne căim de păcatele noastre. Cu cât este mai curat sufletul omului, cu atât mai deslușite sunt pentru vederea lui duhovnicească și cele mai mici pete întunecate de pe sufletu-i nemuritor. Tot așa și Botezul Domnului, aducându-ne aminte de botezul nostru, de pruncia noastră cea nevinovată și de nenumăratele noastre căderi în păcat, ne îndeamnă, dacă vrem să fim copiii credincioși ai Tatălui nostru Ceresc, să alungăm din noi toată necurăția, toată întinăciunea și tot păcatul „să ne curățim sufletul de aceste rele”; ne îndeamnă să nu uităm niciodată că în Împărăția Cerurilor nu va intra „nimic spurcat și nimeni care va face spurcăciune și minciună!” (Apoc. 21, 17).

Păcatul este o grozavă boală molipsitoare. Dacă un om, înțepându-se la un deget, vără prin această înțepătură molima în trupul său, atunci el începe să zacă și tot trupul îi arde. Și păcatul, oricum ar intra în sufletul nostru, prin ochi, prin urechi, prin mâini și picioare, molipsește toată viața noastră duhovnicească, lăuntrică: inima se încântă de păcat, omul se gândește la păcat și voința lui dorește din nou păcatul.

Păcatul este otrava cu care se otrăvește sufletul nostru cel nemuritor, cel asemenea cu Dumnezeu, și dacă nu scoatem din inimă această otravă, atunci sufletul va fi rânduit morții veșnice.

Păcatul este lanțul cu care se prinde sufletul nostru, pierzându-și libertatea și voința.

Păcatul este zidul care se zidește între noi și Dumnezeu, căci „calea celui păcătos este urâciune în ochii Domnului” (Pilde 15, 19) și numai pocăința noastră poate dărâma acest zid (Efes. 2, 14).

Păcatul este piatra care ne închide intrarea în Împărăția Cerurilor, pentru că păcătosul nepocăit pierde fericirea moștenirii găsite de Domnul pentru fiii Săi.

Deci, dragii mei, văzând în păcat cel mai grozav dușman pe care omul îl poate întâlni în viața sa pământească, să ne luptăm cu el. Cât timp suntem în viață și umblăm și privim, cât timp în piept nu încetează să bată o inimă vie, trebuie să ne grăbim, curățindu-ne prin pocăință și agonisindu-ne, în locul mândriei, smerenia, în locul răutății și cruzimii, mila și iubirea, în locul necurăției, neprihănirea și înfrânarea.

Doar pentru aceasta și-a îndeplinit lucrarea sa pământească Domnul nostru Iisus Hristos, începând cu Botezul Său în apa Iordanului, să ne deschidem porțile Împărăției Cerurilor, să ne învețe a alerga spre aceste porți și, prin Sfânta Sa Biserică, să ne dea ajutor în lupta cu păcatele, în tot timpul drumului nostru pământesc.

Să fim cu mare grijă, ca să nu înlăturăm această mână iubitoare a Tatălui Ceresc, întinsă nouă cu ajutorul Său dumnezeiesc, ca nu cumva să murim, pierzând viața veșnică.

4 ian. 1987, înregistrată de Ionescu Nicolae, Biserica Buzești

CUPRINS

CUVÂNT LA ANUL NOU	5
CUVÂNT LA BOTEZUL DOMNULUI.....	10
DUMINICA DUPĂ BOTEZUL DOMNULUI.....	17
DUMINICA a 29-a DUPĂ RUSALII.....	23
DUMINICA a 30-a DUPĂ RUSALII.....	31
DUMINICA a 30-a DUPĂ RUSALII.....	36
DUMINICA a 31-a DUPĂ RUSALII.....	42
DUMINICA a 32-a DUPĂ RUSALII.....	47
TRIODUL	55
DUMINICA a 33-a DUPĂ RUSALII.....	55
DUMINICA a 33-a DUPĂ RUSALII.....	62
DUMINICA a 34-a DUPĂ RUSALII.....	70
DUMINICA a 35-a DUPĂ RUSALII.....	89
DUMINICA a 35-a DUPĂ RUSALII.....	99
DUMINICA a 35-a DUPĂ RUSALII.....	105
DUMINICA a 35-a DUPĂ RUSALII.....	109

DUMINICA a 36-a DUPĂ RUSALII.....	114
DUMINICA a 36-a DUPĂ RUSALII.....	121
DUMINICA a 36-a DUPĂ RUSALII.....	128
DUMINICA a 36-a DUPĂ RUSALII.....	136

ÎNCEPUTUL POSTULUI MARE..... 141

PAVECERNIȚA CEA MARE ÎN PRIMELE

PATRU ZILE DIN SFÂNTUL ȘI MARELE POST	141
DUMINICA ÎNTÂI DIN POST	146
DUMINICA ÎNTÂI DIN POST	148
DUMINICA a 2-a DIN POST.....	152
DUMINICA a 2-a DIN POST.....	158
DUMINICA a 2-a DIN POST.....	164
DUMINICA a 2-a DIN POST.....	168
DUMINICA a 3-a DIN POST.....	174
DUMINICA a 3-a DIN POST.....	179
DUMINICA a 4-a DIN POST.....	187
DUMINICA a 5-a DIN POST.....	190
DUMINICA a 5-a DIN POST.....	197
DUMINICA a 5-a DIN POST.....	206
DUMINICA a 5-a DIN POST.....	211
DUMINICA a 6-a DIN POST (A FLORIILOR)	217
DUMINICA a 6-a DIN POST (A FLORIILOR)	222

ADĂUGĂRI	227
NAȘTEREA MAICII DOMNULUI.....	227
NAȘTEREA MAICII DOMNULUI.....	237
NAȘTEREA MAICII DOMNULUI.....	241
BUNA VESTIRE	248
BUNA VESTIRE.....	252
ADORMIREA MAICII DOMNULUI.....	260
ADORMIREA MAICII DOMNULUI.....	264
ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI.....	272
ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI.....	274
SCHIMBAREA LA FAȚĂ	280
DUMINICA DINAINTEA ÎNĂLȚĂRII SFINTEI CRUCI	286
CUVÂNT LA ÎNĂLȚAREA SFINTEI CRUCI.....	298
DUMINICA DUPĂ ÎNĂLȚAREA SFINTEI CRUCI.....	309
SFINȚII ÎMPĂRAȚI CONSTANTIN ȘI ELENA.....	313
SFINȚII APOSTOLI PETRU ȘI PAVEL.....	316
SFÂNTUL MARE MUCENIC DIMITRIE DIN SALONIC	320
SFINȚII ARHANGHELI MIHAIL ȘI GAVRIIL	326
SFINȚII ARHANGHELI MIHAIL ȘI GAVRIIL	332
VOI SUNTEȚI SAREA PĂMÂNTULUI	342
BUN LUCRU ESTE SAREA	342
FACEȚI-VĂ PRIETENI CU BOGĂȚIA NEDREAPTĂ.....	355
SÂMBĂTA MORȚILOR (MOȘII DE IARNĂ).....	367
CREDINȚA.....	375